

Hvad har vi fået ud af den? Vi har mangel på arbejdskraft. Vi skal efter CD's opfattelse også til at hente arbejdskraft i udlandet. Men hvad er det for en effektivitet, vi hylder? Og er det virkelig ikke muligt at gøre det her på en anden måde, som f.eks. i det åbne og fremadrettede samfund, som CD ønsker, og som vi også i de kommende politiske år vil arbejde videre med og prøve at få nogle mere konkrete værktøjer til?

Vi håber i øvrigt, at regeringen allerede nu i kommuneforhandlingerne vil anstrenge sig voldsomt for at tage nogle af de temaer op, der i alt for ringe omfang er blevet fulgt op af kommunerne. For det er derude, det skal ske. Det drejer sig om folkeskolen, det drejer sig lånemuligheder til at få bedre skolebyggeri, det drejer sig om de servicejob, hvor vi må se en jammerlig indsats fra kommunerne, en jammerlig interesse for at få forbedret serviceniveauet for en meget billig penge.

Jeg håber, at regeringen vil gøre meget ud af i kommuneforhandlingerne at få kommunerne til at forstå, at det er i deres interesse og i alles interesse, at der sker noget på de her områder. I det hele taget håber jeg så også, at regeringen i de kommende kommuneforhandlinger vil se med noget større forståelse på de kommuner, der måtte have et velbegrundet ønske om at hæve skatten.

Nu kan vi stort set tælle 1 år frem til kommunevalget, og vi ved jo alle sammen, hvordan klaveret spiller 1 år før. Jeg tror ikke, at der er ret mange, der synes, at det er afsindig fristende at gå ud og hæve skatterne mere end højst nødvendigt. Men dér er væsentlige og tungtvejende grunde til, at nogle kommuner ønsker at gøre det. Og jeg synes ikke, at det er os, der skal spille bussemænd i den henseende. Jeg synes, vi skal lade dem udvikle deres folkeskoler, fordi det er samfundets tilbud. Det er jo ikke bare kommunernes folkeskoler, det er altså også os, der laver folkeskolelov og skændes lidt om pengene, og hvad vi nu ellers tager os til. Vi har også en forpligtelse.

Jeg håber, at regeringen i de forhandlinger vil lytte godt til, hvad der er af velargumenterede, dokumenterbare behov hos de kommuner og så selvfølgelig heller ikke mere. Men jeg tror, at det vil være en god idé for velfærdssamfundet og for folks almindelige velbefindende og ikke mindst for den udvikling, vi ser for os, at der f.eks. på folkeskoleområdet sker et væsentligt gennembrud.

Også i den næste samling vil vi prøve at skubbe videre på nogle af de her områder. Det er, som jeg sagde før, et utrolig vanskeligt tema at tage fat på. Det er også derfor, det ikke bliver gjort så tit. Vi kan alle sammen forøge en konto og spare på en anden. Men hvordan får vi vores borgere til at føle, at de ikke bare er sponsorer, men at de faktisk er deltagere i det her samfund? Hvordan får vi mennesker til at holde op med bare at kommentere politik, som man kommenterer landstrænerne eller landsholdet?

Man deltager ikke, men man har mange gode råd og ved alt om, hvad der skulle være gjort og ikke gjort.

Men vi er nødt til at satse noget mere på deltagelse og få folk til at føle, at vi faktisk har nogle fælles mål. Og det tror jeg bliver et must uanset politisk partifarve, for ellers får vi et samfund, som i stigende omfang vil vende indad mod sig selv og ikke have fællesskab med andre, men sidde under osteklokken og holde fast på sit eget stykke ost og så blæse være med alle de andre. Det ville være så synd for det danske samfund, og det burde ikke være bagsiden af et velfærdssamfund.

Det kan ikke være problemet med de materielle goder eller med organiseringen. Der ligger vi vidt over andre lande, men jeg tror tit, at dette med de materielle goder og reglerne og alt det bliver gjort til skydeskive for noget, der i virkeligheden ligger på det tredje plan, nemlig det menneskelige plan.

Vi kan ikke selv helt overskue dagligdagen, vi kan ikke selv helt følge med. Vi føler, vi bliver sat udenfor, vi jager rundt, og så er det også de politikeres skyld, så er det også den regel, der er dum, så er det også de togtider eller den kollektive trafik, eller hvad ved jeg.

Jeg siger velbekomme til dem, der vil være med til at prøve at løse det her, men jeg tror faktisk, at det bliver helt afgørende, at vi i Danmark skal have ændret opfattelse af vores færdsel i omverdenen.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Hvis den sidste sætning var en invitation, så siger vi ja tak. Jeg vil gerne kvittere for en, synes jeg, flot tale om det, som jeg vil kalde politik med et menneskeligt ansigt.

Et af de flotteste slogans, jeg kender, er »mennesket frem for systemet«, og hvis vi i efterårets løb kan gøre mere for at bringe mennesket i centrum, så kan vi udvikle mere af det,